«طرح حذف یارانهٔ مصنوعی مصنوع رسد» قطعه‌نگاران خشم

کشاورزان پیشرو در دل گندم ژنتیک‌شده‌ی صادرات، فی ساعت هزینه‌های سنگین را تحمل می‌کنند

نسرین طوسی‌پور · خبرنگار ویژه

□ ساعت ۶ صبح، هنگامی که هنوز مه سنگین روی مزارع گندم در دشت سیمین‌کوه نشسته است، صدای موتور تراکتورها بلند می‌شود. ۱۲۰ دستگاه کمباین و تراکتور از ۹۰ روستای اطراف به سوی ۱۱ هزار و ۴۰۰ هکتار زمین زراعی حرکت می‌کنند. امسال برای نخستین بار بیش از ۶۰ درصد این زمین‌ها با بذرهای اصلاح‌شده‌ی ژنتیک کشت شده است؛ بذرهایی که وعده‌ی عملکرد بالاتر و مقاومت بیشتر در برابر خشکی را می‌دهند. اما در کنار این وعده‌ها، هزینه‌ای سنگین بر دوش کشاورزان سنگینی می‌کند که بسیاری از آن را «طرح حذف یارانه‌ی مصنوع رسد» می‌نامند.

بر اساس این طرح، که از ابتدای فروردین ۱۴۰۴ اجرا شد، یارانه‌ی پنهان آب، برق و سوخت که پیش‌تر به‌صورت غیرمستقیم به تولیدکنندگان پرمصرف می‌رسید، حذف شده و به‌جای آن مبلغ ثابتی به هر هکتار پرداخت می‌شود. دولت می‌گوید هدف کاهش اسراف منابع آب و انرژی است. اما در عمل، بسیاری از کشاورزان می‌گویند این مبلغ حتی نیمی از هزینه‌ی واقعی تولید را هم جبران نمی‌کند. به گفته‌ی آنان، در سال زراعی ۱۴۰۴–۰۵ هزینه‌ی هر هکتار به‌طور میانگین ۴۲ درصد افزایش یافته است، در حالی که درآمد ناخالص تنها ۱۱ درصد بالا رفته است.

در روستای قلعه‌نو، که بیش از ۳۰۰ خانوار در آن زندگی می‌کنند، بسیاری از کشاورزان برای تأمین هزینه‌ی کشت مجبور شده‌اند زمین یا ماشین‌آلات خود را رهن بگذارند. در همین روستا، ۱۷ دستگاه کمباین به‌صورت مشترک خریداری شده است تا هزینه‌ها تقسیم شود. با این حال، حتی با این شیوه، بدهی‌ها در حال افزایش است. بسیاری از کشاورزان می‌گویند که اگر این روند ادامه یابد، ناچار خواهند شد زمین‌های خود را به دلالان یا شرکت‌های بزرگ بفروشند.

در مقابل، مسئولان وزارت جهاد کشاورزی تأکید دارند که این طرح تنها در کوتاه‌مدت فشار ایجاد می‌کند و در بلندمدت به نفع همه است. به گفته‌ی آنان، کشاورزانی که به الگوی کشت کم‌آب‌بر و بذرهای مقاوم روی آورند، می‌توانند با هزینه‌ی کمتر و عملکرد پایدارتر کار کنند. اما همین وعده برای بسیاری از کشاورزان سالمند یا کسانی که تنها یک یا دو هکتار زمین دارند، دست‌یافتنی به نظر نمی‌رسد. آنان می‌گویند نه زمان و نه سرمایه‌ی کافی برای تغییر الگوی کشت در اختیار دارند.

در همین روستا، ۱۷ دستگاه کمباین به‌صورت مشترک خریداری شده است تا هزینه‌ها تقسیم شود. با این حال، حتی با این شیوه، بدهی‌ها در حال افزایش است. بسیاری از کشاورزان می‌گویند که اگر این روند ادامه یابد، ناچار خواهند شد زمین‌های خود را به دلالان یا شرکت‌های بزرگ بفروشند. اما همین وعده برای بسیاری از کشاورزان سالمند یا کسانی که تنها یک یا دو هکتار زمین دارند، دست‌یافتنی به نظر نمی‌رسد. آنان می‌گویند نه زمان و نه سرمایه‌ی کافی برای تغییر الگوی کشت در اختیار دار